

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Λονδίνο, 13 Μαΐου 2020

Πορεία βρετανικής οικονομίας το α' τρίμηνο 2020
Προβλέψεις της Τράπεζας της Αγγλίας για την επίδραση της πανδημίας του κορωνοϊού στην οικονομία

Κατά 2% συρρικνώθηκε το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου το πρώτο τρίμηνο του έτους, μετά από ένα τρίμηνο στασιμότητας στο τέλος του 2019, σύμφωνα με σημερινή ανακοίνωση της Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας (Office for National Statistics - ONS). Πρόκειται για τη χειρότερη επίδοση της οικονομίας από την εποχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008, η οποία αποδίδεται στην επιβολή περιορισμών κυκλοφορίας και μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19¹.

Το αποτέλεσμα του πρώτου τριμήνου αντανακλά τη συρρίκνωση κατά 5,8% της οικονομικής δραστηριότητας το Μάρτιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Έτσι το πρώτο τρίμηνο, οι υπηρεσίες, στις οποίες αποδίδεται το 80% του ΑΕΠ, κατέγραψαν άνευ προηγουμένου μείωση 1,9% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ μόνο το Μάρτιο η δραστηριότητα της συντριπτικής πλειοψηφίας των επιμέρους τομέων (εκπαίδευση, χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων, υπηρεσίες φιλοξενίας και εστίασης) περιορίστηκε κατά 6,2%. Η παραγωγή υποχώρησε για τέταρτο συνεχόμενο τρίμηνο, με το πρώτο τρίμηνο του 2020 να καταγράφει μείωση 2,1% σε σχέση με το προηγούμενο. Το αποτέλεσμα αποδίδεται στον περιορισμό κατά 4,2% το Μάρτιο σε όλο το φάσμα της παραγωγικής δραστηριότητας, με ορισμένες εξαιρέσεις που συνδέονται με τις «αγορές πανικού» στις οποίες επιδόθηκαν οι Βρετανοί εν όψει επιβολής των περιορισμών (π.χ. αύξηση παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων κατά 9,2% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο). Και οι κατασκευές μειώθηκαν κατά 2,6% το πρώτο τρίμηνο, αποτέλεσμα που αποδίδεται τόσο στην κακοκαιρία του Φεβρουαρίου (-2,1%), όσο και στα περιοριστικά μέτρα του Μαρτίου (-5,9%).

Η ιδιωτική κατανάλωση υποχώρησε κατά 1,7%, η μεγαλύτερη μείωση από το τέταρτο τρίμηνο του 2008, ως αποτέλεσμα του περιορισμού της δαπάνης σε μεταφορές, εστίαση, διαμονή σε ξενοδοχεία, ένδυση, υπόδηση, κλπ. Εν μέρει το αποτέλεσμα αντισταθμίστηκε πάντως από την αύξηση της δαπάνης για τρόφιμα, αλκοολούχα και μη ποτά, προϊόντα καπνού και οπτικοακουστικό εξοπλισμό. Και η κρατική κατανάλωση υποχώρησε το πρώτο τρίμηνο (-2,6%), ως αποτέλεσμα του περιορισμού της δαπάνης για υγεία (-2,5%) και εκπαίδευση (-6,5%).

Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου μειώθηκαν για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο (-1% σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2019) ως αποτέλεσμα του περιορισμού των επενδύσεων σε κατοικίες, όπως και των κρατικών επενδύσεων).

Επιδείνωση καταγράφεται και στο εμπορικό ισοζύγιο το πρώτο τρίμηνο, καθώς το έλλειμμα ανήλθε σε 0,9% του ονομαστικού ΑΕΠ, αποτέλεσμα που αποδίδεται στη μείωση της παγκόσμιας ζήτησης και στη διαταραχή των διεθνών αλυσίδων εφοδιασμού, λόγω πανδημίας.

¹ Ο περιορισμός κυκλοφορίας και τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης ανακοινώθηκαν το βράδυ της 23^{ης} Μαρτίου 2020.

Τέλος, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του ONS, η ανεργία ανήλθε σε 4% το τρίμηνο Δεκέμβριος 2019 – Φεβρουάριος 2020, ενώ το ποσοστό του πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση μέχρι το Μάρτιο 2020 ήταν 1,5%.

Λίγες μέρες νωρίτερα, στην Έκθεσή της για τη Νομισματική Πολιτική, η Τράπεζα της Αγγλίας (ΤτΑ) προειδοποίησε ότι η βρετανική οικονομία οδεύει προς τη χειρότερη ύφεση που έχει ποτέ καταγραφεί, καθώς εκτίμησε τη μείωση του ΑΕΠ σε 3% το πρώτο τρίμηνο του 2020 και σε 25% το δεύτερο. Συνολικά για το έτος, η ΤτΑ προβλέπει ότι η πανδημία του κορωνοϊού θα οδηγήσει σε συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 14% φέτος, με τη δραστηριότητα να αρχίζει να ανακάμπτει από το τέλος του χρόνου, χωρίς πάντως να επανέρχεται στο προ πανδημίας επίπεδο μέχρι το δεύτερο μισό του 2021. Η ανάπτυξη τοποθετείται στο 15% για το 2021 και στο 3% το 2022.

Παρόλο που τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης της οικονομίας περιόρισαν την απώλεια θέσεων εργασίας, η ΤτΑ εκτιμά ότι η ανεργία θα φτάσει το 9% το δεύτερο τρίμηνο, για να περιοριστεί σε 8% σε επίπεδο έτους, 7% το 2021 και 4% το 2022.

Περιορισμός της ζήτησης και χαμηλές τιμές πετρελαίου διεθνώς αναμένεται να οδηγήσουν τον πληθωρισμό σε πτωτική πορεία μέχρι τις αρχές του 2021. Το 2020 ο δείκτης εκτιμάται στο 0,6%, 0,5% το 2021, πριν ανακάμψει στο 2% το 2022.

Οι προβλέψεις της ΤτΑ έχουν βασιστεί σε έναν αριθμό υποθέσεων, μεταξύ των οποίων ότι,

- τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης της οικονομίας και η κοινωνική αποστασιοποίηση διατηρούνται μέχρι τις αρχές Ιουνίου, οπότε και αρχίζουν να αίρονται σταδιακά μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου,
- την 1η Ιανουαρίου 2021 αρχίζει να ισχύει μια ολοκληρωμένη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ ΕΕ και ΗΒ και η μετάβαση σε αυτήν γίνεται άμεσα, αλλά εύτακτα.

Από την αρχή της πανδημίας, η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της ΤτΑ έλαβε σειρά μέτρων για τη στήριξη της οικονομίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, μεταξύ των οποίων, η μείωση του βασικού επιτοκίου σε 0,1%, η επέκταση προγράμματος χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων με επιτόκια πολύ κοντά στο βασικό, όπως και η ανακοίνωση της αύξησης, κατά 200 δισ. λίρες, της αγοράς στοιχείων ενεργητικού, ιδίως κρατικών ομολόγων (αλλά και εταιρικών ομολόγων επενδυτικού βαθμού εκτός του χρηματοοικονομικού τομέα), όταν αυτό καταστεί λειτουργικά εφικτό.

Ορισμένοι πάντως αναλυτές αμφισβητούν τις «ρόδινες», όπως τις αποκαλούν, προβλέψεις επανάκαμψης της οικονομίας το 2021, την οποία προβλέπουν αρκετά βραδύτερη μετά τη βαθειά συστολή που προκάλεσε το «κλείδωμα» της οικονομίας για τον περιορισμό της πανδημίας.

Η πρόβλεψη για 25% μείωση του ΑΕΠ το δεύτερο εξάμηνο είναι περισσότερο φιλόδοξη από το -35% που προέβλεψε η Ανεξάρτητη Αρχή Προϋπολογισμού (ΑΑΠ) τον προηγούμενο μήνα, αλλά κατά τον Διοικητή της ΤτΑ οι διαφορές αυτές δεν είναι σημαντικές, προφανώς γιατί εκτιμά τον αντίστοιχο βαθμό επανάκαμψης, τον οποίο βεβαίως εξαρτά από την αποτελεσματικότητα των ως άνω μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας.

Πάντως ο ρυθμός ικανοποίησης των αιτήσεων υπαγωγής στο πρόγραμμα ατόκων δανείων με κρατική εγγύηση (πρόγραμμα ύψους 330 δισ. λιρών ή 14,9% του ΑΕΠ) που ανακοινώθηκε το Μάρτιο μαζί με άλλα μέτρα είναι προς το παρόν αρκετά αργός και η ΤτΑ έχει προειδοποιήσει τις Τράπεζες που υλοποιούν το πρόγραμμα ότι εάν δεν παράσχουν ρευστότητα στους πελάτες τους, τότε κινδυνεύουν να μετατρέψουν την άμεση και βραχυχρόνια μείωση ζημιών τους σε μεταγενέστερη αύξησή τους, λόγω της αύξησης του αριθμού των εταιρειών που θα αποτύχουν να συνεχίσουν τις εργασίες τους και την επακόλουθη αύξηση της ανεργίας κατά 2 μονάδες.